

Asistența parentală profesionistă (APP) - este un serviciu social destinat copiilor lipsiți de îngrijirea părintească Acest lucru este posibil din cauză faptului că sunt orfani sau pentru că nu pot locui temporar împreună cu proprii părinți. APP presupune îngrijirea temporară a unuia sau a mai multor copii într-o familie alternativă.

ABECEDAR

SERVICII ALTERNATIVE DE PROTECȚIE A COPILULUI

Pentru Republica Moldova, unde politica de protecție socială a copiilor abandonati sau cu dizabilități se bazează, în principal, pe instituții rezidențiale de proporții, ideea de a-i plasa pe acești copii în altă familie decât cea naturală, adică de a găsi pentru ei un părinte substituit este nouă, deși are careva tangențe cu o tradiție a poporului nostru când, la nevoie sau în caz de o tragedie, copilul rămas fără părinți este crescut de bune, frate sau soră.

Formula rămâne aceeași numai că locul rudelor îl ia asistentul parental - persoană evaluată și selectată în urma unui concurs și instruită cum să profeseze această meserie.

Serviciul de asistență parentală are scopul de a preveni instituționalizarea copiilor sau de a-i reintegra în familiile lor biologice pe cei deja aflați în instituții. APP a fost lansată pentru prima dată în municipiul Chișinău, la sfârșitul anului 2000. În funcție de motivele pentru care copiii au nevoie de îngrijire parentală, aceasta, poate dura de la câteva săptămâni până la câțiva ani - până la întoarcerea lor în familia naturală, adopția de către o altă familie sau, în cazuri mai rare, până la majorat. Dacă copilul are părinți, atunci APP este însoțită de asistență socială acordată părinților naturali ai copilului, și presupune o conlucrare și o comunicare permanentă cu aceștia.

În Chișinău, cheltuielile necesare

pentru implementarea acestui serviciu, pînă la momentul intrării în vigoare a legislației naționale privind asistența parentală profesionistă - Legea cu privire la protecția copilului în dificultate, și le-a asumat EveryChild. Odată cu adoptarea legii, structurile locale de protecție a copilului urmează să-și asume aceste cheltuieli pentru restul perioadei de implementare a proiectului ca ulterior acest serviciu să fie preluat în totalitate de către autoritățile publice locale. Baza legală pentru desfășurarea programului respectiv, la ora actuală sunt Regulamentele cu privire la asistență parentală profesionistă, elaborate împreună cu partenerii locali și aprobate de Consiliile locale.

Experiența celor 2 ani de zile de la inițierea implementării Serviciului de APP în Moldova demonstrează o tendință de extindere a acestuia. După doi ani de la lansare, Serviciul de asistență parentală este extins deja în trei regiuni ale țării - Chișinău, Cahul și Ungheni.

Unele activități preconizate pentru luna octombrie în cadrul proiectului "Consolidarea capacităților în reforma politicii sociale"

☞ Seminar în regiunea pilot cu tematica: "Legislația Republicii Moldova în domeniul protecției copilului și familiei"

☞ Ședința Comitetului de Conducere a proiectului

☞ Seminar pentru formatorii naționali cu participarea experților în domeniu din Marea Britanie

☞ Vizita de studiu în Marea Britanie a unui grup de specialiști din cadrul structurilor antrenate în proiect

☞ Seminar în regiunea pilot Orhei pentru specialiștii din structurile locale de protecție a copilului

☞ Seminar în regiunea pilot Orhei pentru managerii implicați în structura de protecție a copilului

☞ Seminar pentru specialiștii ministerelor responsabile de protecția copilului în domeniul formării abilităților de comunicare cu mass-media

☞ Vizita reprezentanților Parlamentului Republicii Moldova la Ungheni pentru a se familiariza cu serviciile alternative dezvoltate în această localitate

☞ Seminar pentru reprezentanții mass - media

No 1-2
septembrie
2004

Împreună pentru copii

Buletin informativ editat de Consorțiuul EveryChild în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Gînduri la-nceput de drum

De curînd, dentistul, i-a scos fiului meu un dinte. Lucru simplu, la prima vedere. O adevărată aventură pentru Alexandru, care la cei cinci ani ai săi, vedea pentru prima dată un stomatolog adevărat. Dacă pentru a deschide gura și a-l lăsa pe dentist să vadă unde era dintele cariat, au fost nevoie de trei, patru rugăminți, nici o promisiune nu a făcut posibil un accept din partea lui pentru a extirpa dintele buclucaș.

A fost nevoie de anestezie. Abia după ce Sandu a adormit, doctorul a putut să scoată dintele, care de mai bine de două săptămîni îl împiedica să mănînce și să doarmă. Primele cinci minute după ce și-a revenit din anestezie, Alexandru, nu putea înțelege unde se află. Era încă amețit. L-am luat în brațe, sperînd ca el să mă recunoască, dar nu a ajutat. Am început să mă îngrijorez. Cum așa, să nu poți face nimic pentru copilul tău? Și am început să fredonez un cîntecel de leagăn. Era cîntecelul lui de leagăn. Acela pe care îl cîntam cînd el era micuț de tot. Sandu a deschis ochii, și din îndepărtările pe unde umbla, a venit în brațele mele. Și mi-a spus : tata! Două picături de rouă la colțul ochiului s-au adunat gata să curgă la vale. I-am sărutat obrazul, zîgrîindu-l cu barba. Ei, tata, unde e dintele meu? A mai adăugat fiu-miu revenindu-și definitiv.

Întîmplarea, mi-a adus aminte de cîntecele de leagăn pe care mi-le cînta maică-mea, și m-am dus în ziua aceia la biserică, pentru a aprinde o luminare de sufletul celor care nu mai sînt.

Noi însă sîntem. Și vom continua să fim atît timp cît vom putea da dragostea noastră, copiilor noștri. Și vom continua să fim, pentru că avem o țară. Și vom avea speranțe și viitor, atît timp cît vom cînta un cîntecel de leagăn copiilor noștri. E tîrziu. Alexandru doarme. Și mă întreb, așa într-o doară, oare ce de cîntece de leagăn adorm copii din casele de tip internat? Ei cînd vor fi mari, ce cîntece le vor cînta copiilor lor?

Victor Nichituș

În Republica Moldova se află în proces de implementare un proiect finanțat de Uniunea Europeană, care, are drept obiectiv consolidarea capacității autorităților locale și centrale în reformarea politicilor sociale dezvoltate în domeniul protecției copilului și familiei. Proiectul este implementat de Consorțiuul EveryChild în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Indemn la colaborare

„...Să aducem viitorul acasă”

Proiectul în cauză nu este o ambiție personală a cuiva. El constituie un rezultat al eforturilor depuse de către Republica Moldova în reformarea sistemului de protecție socială în general, și al copilului în dificultate în special. Eforturile au fost comune, aici înscrind-se atît contribuția și experiența sectorului asociativ, cît și a reprezentanților autorităților publice locale și centrale ale statului. Șirul faptelor bune, a experiențelor pozitive acumulate în domeniu trebuie îmbogățit. Acest lucru poate fi realizat doar prin eforturi comune. Mentalitatea veche și invidia care ne caracterizează uneori, în special pe noi, moldovenii, nu poate servi drept imbold pentru dezvoltarea societății noastre. Dimpotrivă, acestea sînt calitățile care ne aduc cele mai mari prejudicii, în urma cărora avem de suferit cu toții.

Obiectivele proiectului coincid cu obiectivele Strategiei naționale cu privire la protecția copilului și familiei

aflat în dificultate. Iar aceasta înseamnă, de fapt, elaborarea și implementarea unor standarde moderne, europene, de protecție a copilului. Președintele țării, Vladimir Voronin, a remarcat cu diferite ocazii și în repetate rînduri, că „trebuie să aducem Europa acasă”. Societatea civilă, susține mesajul european al șefului statului. Acest indemn înseamnă că fiecare dintre noi trebuie să muncească pentru viitorul țării, pentru viitorul copiilor. Nimeni altcineva nu va face acest lucru în locul nostru. Nimeni nu va veni să facă ordine în casa noastră comună, Republica Moldova, dacă noi înșine nu vom conștientiza acest lucru.

Sînt mîndră de faptul că am posibilitatea să ajut țara mea să depășească perioada

Stela GRIGORAȘ,
director EveryChild

de sărăcie și nevoie. Sînt convinsă că fiecare dintre noi, indiferent de poziția socială, apartenență politică sau religioasă, împărtășește aceleași sentimente. Rămîne doar să fim deschiși și sinceri în intențiile noastre și să căutăm împreună soluții de rezolvare a problemelor ce ne frămîntă. Numai împreună vom reuși să aducem viitorul acasă!

„...În scopul ajutorării copilului Ministerul Muncii și Protecției Sociale a elaborat proiectul de Lege cu privire la protecția copilului aflat în dificultate care se află în Parlament. Rămîne ca Legislativul pînă la sfîrșitul anului să revină la examinarea lui”.

Anghelina Apostol, viceministrul Muncii și Protecției Sociale

(Un material la temă citiți în pag.5)

Împreună
pentru copii

Buletin informativ
editat de Consorțiuul EveryChild
în colaborare cu Ministerul Muncii
și Protecției Sociale cu suportul financiar al UE

Redactor-șef: Victor NICHITUȘ
Machetare computerizată: Ecaterina RUSU
www.everychild.md
E-mail: office@everychild.md

Un nou proiect pentru Moldova

Necesitatea reformării sistemului de protecție socială a copilului și familiei din țara noastră se înscrie în contextul creșterii numărului copiilor plasați în instituțiile rezidențiale, al copiilor străzii, al copiilor traficați, inclusiv al celor rămași fără îngrijire părintească în urma plecării părinților peste hotarele țării.

Proiectul „Consolidarea capacităților în reforma politicii sociale” implementat de Consorțumul EveryChild în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, finanțat de Uniunea Europeană își propune:

crearea unui mecanism de prevenire a plasării copilului în instituție prin susținerea familiilor în dificultate;

formarea unui sistem de reintegrare a copilului aflat în instituție în familia biologică sau în mediul similar acesteia;

prin:

dezvoltarea/armonizarea cadrului legal în domeniul protecției copilului;

consolidarea și dezvoltarea capacităților instituționale de a elabora, implementa și dezvolta modele de servicii comunitare;

dezvoltarea capacității familiei de a asigura asistența copiilor și de a preveni riscul instituționalizării;

dezvoltarea și consolidarea resurselor umane din domeniu;

dezvoltarea mecanismelor financiare care să promoveze și să susțină modele eficiente de servicii de protecție a copilului și familiei

sensibilizarea societății și formarea opiniei publice față de problemele copilului și familiei.

Aceste obiective coincid cu obiectivele Strategiei naționale de protecție a copilului și familiei în dificultate, aprobată de Guvernul RM și corespund standardelor europene de protecție socială a copilului și familiei. Mai trebuie remarcat că în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților în reforma politicii sociale” raionul Orhei a fost ales drept zonă pilot pentru implementarea unor modele de servicii sociale alternative, experiența acumulată aici urmînd să fie replicată în alte două zone ale țării.

“Termocom” părintesc
Picătura sparge piatra nu prin forță, ci prin deseale-i căderi

următoarea – locul potrivit al copilului este familia. De aici trebuie pornit.

E la modă să se vorbească despre copii și necazurile sociale ale acestora, mai ales atunci cînd e momentul portivit de a acumula niște voturi la niște alegeri. Foarte curînd vom avea alt scrutin și iarăși se va pedala pe tragedia copilului străzii, în general a celui aflat în dificultate. Altceva e cînd se muncește 360 de zile ale anului în această direcție și nu la nivel de mesaje declarative, ci în teritoriu, cu fiecare pici abandonat, căruia îi trebuie cîte și mai cîte de-ale vieții și întîi de toate căldură părintească. De cîteva ani în Moldova activează o filială a EveryChild. Un grup nu prea numeros de asistenți sociali profesioniști, zi de zi muncesc pentru și în numele copilului aflat în dificultate. În Moldova aceștia se numără peste 20 de mii. Stela Grigoraș, director EveryChild, filiala din Moldova nu obosește și repetă de fiecare dată și cu fiecare ocazie în fața ziariștilor dar și în fața înalților demnitari de stat că filozofia activității dumnealor este

Nu așa zisul internat și nu casa de copii sau altceva de genul acesta, unde copiii cresc ca și plantele lipsite de lumina soarelui, cu doar 11 lei alocații alimentare pentru fiecare zi. Exact același gînd l-a menționat în cadrul unei școli de vară Svetlana Chifa, șefa Direcției municipale Chișinău, de protecție a drepturilor copilului: “Este o tragedie pentru țară cînd părinții sînt plecați peste hotare iar copii cresc fără căldură părintească.” De altfel, în ultimii ani Chișinăul, a acumulat o bogată experiență de formare a unui sistem eficient de reintegrare a copilului aflat în instituție în familia biologică sau în mediul similar acesteia. Noi, la rîndul nostru, ne angajăm să ținem în vizor cine și ce face în tema abordată. Pentru că vor trece 10-20 de ani și ne vom confrunta cu o mare problemă, practic ireparabilă. În atmosfera Republicii Moldova plutește un viitor handicap social. Vom avea părinți care n-au avut părinți și nu vor ști ce-i aceea dulceața unei mîngîieri de mamă.

Stan Lipcanu,
revista Săptămîna

Vocea poporului

Pentru a cunoaște atitudinea simplilor cetățeni față de casele internat am realizat acest scurt sondaj de opinie.

Am adresat unor cetățeni următoarea întrebare: Credeți că în casele de copii de tip internat, copiii care au fost abandonați de părinții lor au parte de posibilități reale de a face carte sau nu?

Andrei, 23 de ani

“Sînt student la Academia de Muzică și am un frate mai mic. Cu părere de rău părinții noștri au plecat amîndoi peste hotare însă fratele meu a rămas în grija mea pentru că dacă nu voi avea eu grijă de el nimeni nu va avea grijă. Puteam desigur să-l dăm la internat dar nu ne-a lăsat inima. E drept că ne-am descurcat mai greu dar între timp ne-am obișnuit iar acest lucru se datorează faptului că nimic nu este mai important decît dragostea din familie, nimic nu este mai important decît căldura casei părintești.”

Grigore, 54 de ani

“Nu sînt de acord cu atitudinea ta referitoare la școlile internat. Eu am terminat școala internat numărul 1 care era una dintre cele mai bune școli din Republica Socialistă Sovietică Moldovenească, se făcea acolo cea mai bună carte. Mulți oameni nevoiași și-au trimis copiii în școlile de tip internat. Copii care se află în școlile internat se află uneori în condiții mai bune decît cei care se află acasă.”

Anatol, 43 de ani

“Eu cred că nu există prea multă dragoste pentru copii plasați acolo, dar există undeva interesul ca internatele să existe. Și asta pentru că acolo chiar și o simplă sanitarcă fură. Încercă și spune-i că e greu lucrul, îți va da dreptate chiar va spune că s-a săturat de a-i mai șterge pe copiii la fund, încearcă apoi și concediaz-o pe această sanitarcă, repede va începe să protesteze, și asta pentru că are de unde lua și duce acasă. Cu toții de la mic la mare se acoperă unul pe altul pentru ca să le fie bine, iar pînă la urmă copilul este cel care rămîne în pagubă pentru că el nu are cui se plînge. Iar comisiile acelea care vin în control, primul lucru ce fac, se așează la masă, și apoi fac inspectarea, dau pe la nasul copiilor o bombonică și zic, vai mititulele cum te-au părăsit ai tăi, iar apoi, poate singuri tîrîie de la acest internat ceva mai gustos pentru copiii lor.”

Valera, 27 de ani

“Poate pentru unii dintre copii care se află în școlile de tip internat este mai bine decît ar fi fost acasă cu un părinte care este bețiv sau cu un părinte care nu știe ce să facă cu un copil. Poate chiar nu ne iubim copiii, poate nu ne iubim nici pe noi. Și lucrul acesta se vede cel mai bine în sălile de judecată din oraș unde majoritatea dosarelor care se află pe rol sînt între copii și părinți.”

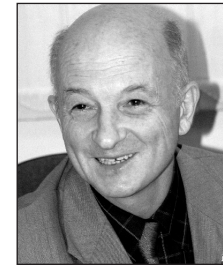
POLITICIENI - PRIETENI AI COPIILOR

Șapte ani de-acasă

Andrei CONIȘESCU, președintele Comisiei parlamentare pentru dezvoltarea teritoriului

Dragostea pentru locurile în care un individ a copilărit, în care a crescut și s-a format, dorul pentru casa în care a învățat, stima și respectul filial față de părinții care l-au îndrumat, responsabilitatea pentru normele de comportament în viața de familie, toate acestea vin să formeze conștiința și psihologia socială a cetățeanului. Modul particular al unui individ de a gîndi, a simți și a acționa în societate, pornește chiar de la origini, de la cei șapte ani de-acasă. Ceea ce se învață în familie, de la factura psihică, la însușirile morale, mentalități și obiceiuri, toate însușite în familie, vin să clădească, cărămidă peste cărămidă, dragostea de țară. Patriotismul se învață în familie. A vorbi despre Patrie, într-o lume în care respectul pentru familie nu mai există, o lume în care libera circulație a oamenilor, a banilor și a mărfurilor, a făcut posibilă destrămarea familiei și plasarea copiilor în instituțiile statului, este ca și cum a-i striga într-o peșteră vastă. Patria, acolo unde este ea, nu te aude. Aceste lucruri se întîmplă pentru că trăim într-o lume a pragmatismelor financiare, într-o lume care nu mai crede în lacrimile unui copil. Într-o lume globală, percepția sentimentelor patriotice se modifică lent, dar inevitabil. Ideile de patrie și patriotism, au fost, încă de la începuturi, legate de interesul național al unui stat. Iar patriotismul, s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și a-l urma în toate acțiunile sale. Pierderea respectului pentru familie, face posibilă pierderea respectului pentru țară, face posibilă dispariția ideii de patriotism. În această lume dominată de valorile pragmatismului financiar, într-o lume în care părinții își dau copii de bunăvoie la casele de copii pentru a pleca în țări străine, într-o astfel de lume sentimentul civic al cetățeanului dispare. Lunga tranziție prin care trece Moldova face posibilă apariția tuturor acestor lucruri negative.

Poate e timpul ca autoritățile statale să implementeze acele reforme în domeniul protecției copilului și a familiei, reforme care ar face posibilă revigorarea familiei dar și a sentimentelor patriotice ale cetățenilor.

Oazu NANTOI,
Institutul de Politici Publice

Dispariția familiei - dispariția viitorului

În Moldova avem parte de multă sărăcie. Avem însă parte și de multă, prea multă sărăcie a sufletului, și spun acest lucru deoarece, părinții noștri puteau trăi fără să cunoască ce este aceea televizor color sau Audi. Și chiar fără a cunoaște toate aceste binefaceri ale societății de consum, instituția familiei exista, părinții aveau grijă de copii iar apoi, la rîndul lor, copiii aveau grijă de părinți. Instituția familiei, se destramă, iar acest lucru se întîmplă de dragul goanei după bani. Prețul pe care îl vom plăti cu toții, un pic mai tîrziu, va fi unul enorm. Dar va fi prea tîrziu, căci astăzi se sacrifică copilăria iar viitorul acestor copii care nu au parte de carte este unul sacrificat. Se sacrifică viitorul țării, pentru că țara care nu are cetățeni instruiți nu este o țară competitivă, nu este o țară viabilă.

COLȚUL CU LEGI

Carolyn Hamilton,
expert UE
în legislație

La timpuri noi, legi mai noi

Moldova are legi care asigură protecția copilului, în special Codul Familiei. Dar aceste legi existente se axează mai mult pe luarea copilului din familie și plasarea lui în instituțiile statului atunci când apare o situație de risc. Ceea ce nu este în acest moment în Moldova este un cadru juridic care ar stipula într-o mai mică măsură o asemenea măsură de intervenție din partea statului. Nu există cadru legal pentru serviciile bazate pe comunitate care ar putea ajuta familiile înainte ca, copiii să fie abuzați sau neglijați. E vorba aici și de lucrul preventiv cu familiile. O asemenea legislație trebuia să existe pentru că în 1993 Moldova a ratificat Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului care cere tuturor statelor semnatare să își revizuiască legislația și să o aducă în conformitate cu Convenția. E un lucru dificil pentru Moldova deoarece Convenția nu este un instrument static.

Ideile despre cum ar putea fi implementate mai bine drepturile copilului sînt în perpetuă schimbare, astfel încît statele trebuie să își ajusteze legislația în permanență. Pentru a ține pasul cu legislația europeană, Moldova, ar trebui să își schimbe încă o dată, legile, mai ales în acele sectoare unde drepturile copilului nu sînt pe deplin implementate. În 2002 Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului a examinat raportul prezentat de către Republica Moldova și a prezentat concluziile sale în care se arăta îngrijorat față de rata mare a copiilor aflați în grija statului, față de lipsa unui avocat al copiilor precum și de lipsa unui mecanism de soluționare a plîngerilor, mecanism necesar într-o țară care are un mare număr de copii instituționalizați. În cadrul proiectului "Consolidarea capacităților în reforma politicii sociale" lucrăm acum cu Ministerul Muncii asupra regulamentelor pentru noua lege cu privire la asistența socială, lucrăm asupra modului în care se vor elabora standardele pentru serviciile sociale generale. De asemenea lucrăm și cu specialiștii Ministerului Educației la revizuirea legislației cu privire la tutelă și curatelă care reprezintă principalul mecanism pentru protecția copilului.

Mai bine de cîțiva ani în satul Peresecina, raionul Orhei, activează un Centru de zi pentru copii cu handicap fizic, Centru care a fost creat la inițiativa Varvarei Cucuruzeanu, care este totodată și președintele Asociației de sprijin a copiilor cu handicap fizic din satul Peresecina. Inițiativa organizării acestei organizații neguvernamentale a venit ca o necesitate obiectivă a familiei Cucuruzeanu. Acest lucru a s-a datorat faptului că fiica doamnei Varvara, Elena, suferă de o boală grea. În cei 12 ani de existență, ea a suferit mai bine de 40 de fracturi și 7 operații cu transplant. Cea mai mare suferință a Elenei era însă alta, ea suferea de faptul că nu putea frecventa școala. "Copilul suferea din lipsa de comunicare cu alți copii. În general copiii din satele Moldovei sînt limitați în drepturile lor, și asta pentru că majoritatea copiilor cu handicap fizic sînt instituționalizați în

că a avut posibilitatea de a fi alături de ceilalți copii de seama ei.

Centrul de zi din Peresecina, conceput inițial pentru un număr de șapte copii oferă în prezent servicii de instruire și realbitare a copiilor pentru 14 copii, patru dintre aceștia sînt integrați în școala din sat. "Este foarte bine că societatea civilă i-a primit. Pînă la amiază acești copii sînt la școală, iar după amiază ei sînt în Centru de zi din Peresecina unde își pregătesc lecțiile, fac gimnastică și participă la cursuri de reabilitare. Este foarte binevenit un asemenea centru pentru copii cu dizabilități ai căror familii nu au posibilități financiare deosebite", a mai spus doamna Cucuruzeanu.

Ajutorul nesperat al acestui tip de servicii alternative de protecție ale copilului este materializat prin rezultatele concrete pe care Centrul de zi din Peresecina le-a realizat: un copil, care fusese internat la Școala internat din

Inițiative locale pentru o viață mai frumoasă

Centrul de zi pentru copii cu handicap fizic din Peresecina

internate și case de copii. Dar în acest fel, copiii nu sînt integrați în societate, iar marea masă a populației nici nu știe că există așa copii", ne-a spus doamna Varvara Cucuruzeanu. Pedagogii de la liceul Alexandru Donici din Peresecina au înțeles necesitatea acestui copil de a avea acces la educație și s-a reușit integrarea lui în școală. Pentru Elena, cea zi a fost una deosebită, o mare bucurie a coborît asupra ei doar pentru

Telenești, și care în momentul sosirii sale la Peresecina nici măcar nu vorbea, cu deprinderi negative care trezeau repulsie din partea semenilor săi, de la venirea sa în Centru, acest copil a început să vorbească iar deprinderile negative au dispărut. Varvara Cucuruzeanu, spune că după frecventarea Centrului toții copii dificili au început să capete deprinderi individuale pozitive lucru care face viața familiei lor mai frumoasă.

"NOI SÎNTEM AICI PENTRU A AJUTA..."

- Domnule Barrett, sînteți liderul proiectului dezvoltarea capacităților pentru reforma politicilor sociale în Republica Moldova din partea Comisiei Europene, activitatea dumneavoastră în țara noastră este una care are o continuitate firească sau sînteți pentru prima dată în Moldova?

- Am mai lucrat în Republica Moldova în anul 1999, prezența mea aici este o continuare a activității începută de organizația Every Child Moldova și acum implementată de Consorțiul Every Child. Este o activitate care are ca scop reformarea sistemului de protecție socială a copilului și familiei aflate în dificultate și este finanțată de către Comisia Europeană. Scopul primar al acestui proiect este de a consolida dezvoltările care au avut deja loc în Republica Moldova pe parcursul ultimilor ani. Este foarte important pentru noi că Guvernul Republicii Moldova conștientizează că au fost și există multe inițiative în acest domeniu și noi sîntem aici pentru a ajuta și a susține aceste inițiative să fie consolidate și promovate la nivel național.

- Dar Republica Moldova nu este nici măcar membru asociat al Uniunii Europene, de ce această dorință a Uniunii Europene de a face reforme în Moldova, doar pentru faptul că țara noastră este fără vecină cu Uniunea Europeană?

- Este adevărat că țara dumneavoastră în viitorul apropiat nu va deveni membră a Uniunii Europene dar țara vecină, România va fi în curînd. De asemenea aveți dreptate cînd spuneți că cei de la Comisia Europeană își arată interesul pentru Moldova. Există o politică specială pentru țările în curs de aderare și pentru țările vecine comunității europene.

- Dacă în Republica Moldova reformele sistemului de protecție a copilului nu vor avea loc, credeți că anunțul proces de integrare europeană ar putea fi îngreunat?

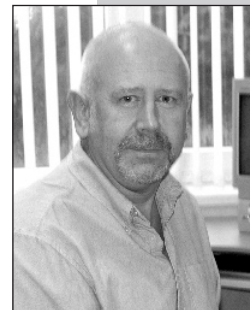
- Trebuie să remarc că țara dumneavoastră și-a arătat angajamentul politic față de situația copiilor și familiilor aflate în dificultate în momentul în care

a ratificat Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului. Cu părere de rău trebuie să spun că în multe din instituțiile rezidențiale din Republica Moldova drepturile copilului nu sînt respectate întru totul.

Dacă ar fi să răspund la întrebarea dumneavoastră mai precis aș spune că, atunci cînd Republica Moldova va demonstra că este angajată în totalitate în a îmbunătăți situația copiilor și familiilor în corespundere cu prevederile Convenției Națiunilor Unite acest lucru va apropia Moldova de Uniunea Europeană și va facilita procesul de aderare al țării dumneavoastră la Uniunea Europeană.

"...Atunci cînd Republica Moldova va demonstra că este angajată în totalitate în a îmbunătăți situația copiilor și familiilor în corespundere cu prevederile Convenției Națiunilor Unite acest lucru va apropia Moldova de Uniunea Europeană și va facilita procesul de aderare al țării dumneavoastră la Uniunea Europeană."

Jon Barrett, lider de proiect

- Care este gradul de deschidere al autorităților moldovene față de reformarea politicilor sociale destinate copilului? Există dificultăți în colaborarea dumneavoastră cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale împreună cu care implementați în Moldova acest proiect sau dimpotrivă sînteți ajutați?

- Guvernul Republicii Moldova demonstrează susținere în procesul de reformare al acestui sistem. Cea mai mare problemă care există este una care ține de finanțe, pentru că toate finanțările disponibile la momentul actual sînt concentrate în actualul sistem de protecție al copilului și familiei aflați în situație de risc, cu precădere în sistemul rezidențial. Un scop al nostru este să demonstrăm factorilor de decizie de la nivel guvernamental cum ar trebui să fie redirecționate aceste resurse financiare spre serviciile de alternativă și să ajutăm specialiștii în domeniu să utilizeze resursele financiare disponibile pentru serviciile de protecție care ar respecta drepturile copilului.

- La ora actuală în Moldova 13 500 de copii sînt lăsați în grija statului iar alți 25 de mii sînt lăsați pe seama unor

rude. Ce ne puteți spune despre această stare de fapt?

- Aceste lucruri se întîmplă datorită situației de tranziție în care se află țara dumneavoastră. Tranziția a atras după ea și sărăcia un lucru este și mai trist sărăcia nu ar trebui să afecteze dragostea pentru copilul propriu. Nimeni nu ar trebui, din pricina sărăciei să își lase copilul în grija statului, pentru că în aceste instituții rezidențiale nu întotdeauna drepturile copilului sînt respectate, nu întotdeauna copilul beneficiază de educația adecvată, nu întotdeauna dragostea este prezentă. De aceea promovăm în Republica

Moldova sistemele alternative de protecție a copilului și asistența parentală de tip profesionist; pentru a da o șansă copilului. Aceste sisteme alternative de protecție a copilului prevăd abia în ultimul rînd internarea copilului într-o instituție rezidențială. Instituție care va fi întotdeauna o instituție rece și neprimitoare pentru copil. Marea Britanie s-a confruntat și ea cu acest tip de protecție al copilului de tip dădacă, abia în anii 70 s-a trecut la sistemele alternative de protecție a copilului care se bazează pe un lucru bine știut - fiecare copil are dreptul la o familie, fiecare copil are dreptul la dragoste părintească.

- Considerați că obiectivele proiectului vor fi atinse în țara noastră?

- Sînt optimist, pentru că observăm că instituțiile partenere, Ministerul Muncii și protecției sociale, Ministerul Educației depun eforturi pentru implementarea acestui proiect. Este încurajător să vedem că există persoane care știu că viitorul acestei țări îl reprezintă copii dumneavoastră. Sperăm ca viitorul să ne găsească pe toți într-o mare familie europeană.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului

Convenția cu privire la Drepturile Copilului este un tratat internațional care a fost adoptat de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989. Convenția cu privire la Drepturile Copilului, care protejează și promovează drepturile copilului în întreaga lume, este universală – ea a fost ratificată de 191 de țări.

Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Convenția cu privire la Drepturile Copilului la 12 decembrie 1990 și acest document este în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993.

Responsabilități

Progresele realizate de state pentru onorarea obligațiilor pe care și le-au asumat prin ratificarea Convenției sînt monitorizate și examinate de către Comitetul pentru Drepturile Copilului. Potrivit Convenției, statelor li se solicită să prezinte un Raport inițial asupra progreselor pe care le-au obținut în primii ani după ratificare iar ulterior să prezinte Rapoarte periodice o dată la cinci ani. Republica Moldova a prezentat primul Raport inițial la 5 februarie 2001. În același timp organizațiile neguvernamentale din Moldova au prezentat rapoartele lor complementare asupra aplicării Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului, într-o ședință de lucru care a avut loc la Geneva în iunie 2002.

Conducerea raionului Orhei susține că, după finalizarea fazei pilot a proiectului de creare a noilor servicii de protecție a copilului și familiei aflate în situație de risc, mijloacele financiare necesare pentru funcționarea acestor servicii vor fi alocate

RAIONUL ORHEI ESTE GATA PENTRU REFORME

În urma unui concurs național la care au aplicat 23 raioane, Orheiul a fost selectat ca regiune pilot pentru dezvoltarea unor modele de servicii alternative destinate copilului și familiei în dificultate. Totul în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților în reforma politicii sociale”. Pe lângă promovarea serviciilor menționate proiectul mai are ca obiectiv și consolidarea capacităților autorităților locale și centrale pentru a dezvolta aceste servicii și a le face durabile în timp.

Pentru faza incipientă, în zona pilot sunt preconizate desfășurarea mai multor traininguri pentru specialiștii antrenați în domeniul protecției copilului și reprezentanții autorității publice locale.

Primul trainig de acest gen s-a desfășurat în perioada 6 – 17 septembrie și a venit în sprijinul lucrătorilor din sfera asistenței sociale din raionul Orhei familiarizându-i cu serviciile alternative de protecție a copiilor aflați în dificultate care vor fi dezvoltate în tot cuprinsul raionului. Asistenții

sociali au fost instruiți în probleme ce țin de identificarea, evaluarea și susținerea familiei în situație de risc pentru a preveni abandonul copiilor de către aceste familii. Un alt aspect pe care s-a insistat pe parcursul instruirii a fost lucrul cu copilul din instituție pentru reintegrarea lui în familie.

Trebuie remarcat că printre participanții la seminarul de la Orhei s-au enumerat nu doar lucrători din domeniul asistenței sociale dar și reprezentanți ai diferitelor instituții cu care specialiștii nou formați vor colabora pe viitor.

Potrivit coordonatorului de proiect în zona pilot, Natalia Baltă, autoritățile raionale sînt gata pentru implementarea acestor noi forme de protecție a copilului. Ele s-au angajat ca din anul 2006 să preia cheltuielile financiare necesare salarizării a șase noi asistenți sociali și pentru a ajuta material 50 de familii care își vor aduce acasă copiii instituționalizați.

Serviciile dezvoltate în Orhei vor fi replicate în alte două localități ale Republicii Moldova.

Autoritățile locale impresionează

Specialiștii locali din domeniul asistenței sociale Orhei au elaborat împreună cu experții străini o strategie de reforme pentru această regiune. Prezentă la acest seminar Claire Warrington, expert UE ne-a destăinuit: “Sînt impresionată de activismul și dorința participanților de a învăța metodele și mijloacele alternative de asistență socială. Sînt impresionată, în același timp, și de deschiderea arătată de autoritățile publice locale de la Orhei. Asistenții sociali de aici sînt specialiști extraordinari care își cunosc foarte bine meseria și cunosc la perfecție realitățile existente în această zonă care afectează familia și copilul. Cunoașterea de către acești specialiști a experienței pe care o are Europa în protecția copilului și familiei aflate în dificultate va contribui la reducerea numărului copiilor aflați în situație de risc.”

Doamna Warrington mai susține că specialiștii locali sînt cei care au principalul cuvînt de spus, ei fiind cei care cunosc cel mai bine realitățile din teren, sînt primii care identifică și încearcă să anihileze factorii de risc care afectează copilul și familia.

Cursurile de instruire pentru regiunea pilot vor continua în noiembrie cînd va fi organizat un alt seminar care se va axa pe pregătirea asistenților sociali în domeniul asistenței parentale profesionale.

Viața o ia înaintea reformelor aprobate

...Prin proiectul de lege care se află la Parlament vom legaliza serviciile alternative de îngrijire a copiilor, servicii care deja funcționează în mai multe localități din țară, a menționat doamna Anghelina Apostol, viceministrul Muncii și Protecției Sociale, în cadrul unui seminar de instruire pentru ziariști, desfășurat la Holercani.

Anghelina APOSTOL, viceministrul Muncii și Protecției Sociale

Reformele în domeniul protecției sociale ar fi avut cu totul un alt randament dacă s-ar fi efectuat mai repede, împreună cu reformele în domeniul sistemului de asigurări sociale. Dacă în urmă cu cîțiva ani eram bine determinați cu categoria de copii cu care lucra sistemul de asistență socială și exista un cadru legislativ bine pus la punct, iar Ministerul Muncii se axa doar pe asistența socială a copiilor orfani, și pe protecția copiilor cu dizabilități, astăzi problemele ivite în domeniu sînt mult mai vaste. Numărul copiilor care au nevoie de ajutor este din ce în ce mai mare iar situațiile de risc sînt din ce în ce mai variate. Din păcate, această stare de lucruri ne-a găsit absolut nepregătiți, nu sîntem gata să facem față tuturor acestor situații, ba mai mult chiar și din punct de vedere legislativ nu sîntem bine puși la punct, nu sîntem bine definiți în ceea ce privește cadrul instituțional care ar trebui să se ocupe de acești copii. Nu știm care ar fi acele instituții care s-ar ocupa de fiecare categorie de copil aflat în situație de risc în parte. Există desigur mai multe instituții care se ocupă de aspecte legate de protecția copiilor în dificultate și chiar dacă s-a încercat concentrarea acestei activități

într-o singură autoritate publică centrală pînă acum nu s-a reușit. Acest lucru face să nu existe o coordonare între toate aceste instituții, coordonare care ar face posibilă o ameliorare a dificultăților cu care se confruntă copilul aflat în situație de risc.

Ministerul Muncii a elaborat proiectul de Lege cu privire la protecția copilului aflat în dificultate care tocmai ar soluționa multe dintre aceste probleme. Acest proiect de lege se află la Parlament, rămîne ca parlamentarii pînă la sfîrșitul anului să revină la examinarea lui. Pentru aplicarea acestei legi care ar urma să intre în aplicare de la 1 ianuarie 2005, mai trebuie însă să fie pus în aplicare și mecanismul de funcționare al acestei legi. Atît timp cît legea nu este adoptată este greu să lucrezi asupra mecanismelor de implementare pentru că nu se știe în ce variantă va fi adoptat acest proiect de lege. Spuneam că viața ne-o ia înainte, pentru că anume în acest proiect de lege care se află la Parlament, se vorbește despre instituirea și legalizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, servicii care deja funcționează în mai multe localități din țară, servicii care deja se aplică cu succes în sistemul de protecție al copilului și familiei aflate în situație de risc.

IMPRESII DE LA BENEFICIARI DIN ORHEI

“Lucrurile bune se văd”

Svetlana Cojocar, directorul adjunct pentru munca educativă la Gimnaziul internat Orhei

Particip cu o deosebită plăcere la desfășurarea acestui seminar. Este un lucru extrem de important pentru dezvoltarea asistenței sociale în Republica Moldova. Chiar dacă sîntem în contradicție cu desfășurarea proiectului, și asta pentru că sîntem o instituție de stat iar acest program presupune o dezinstituționalizare a copiilor, trebuie să spun că

implementarea acestui proiect în raionul nostru, ar fi o alternativă bună pentru copiii aflați în grija noastră. S-ar micșora un pic numărul copiilor aflați în grija statului, în acest fel condițiile lor de trai fiind îmbunătățite. Pentru persoanele care participă la acest seminar de la Orhei, parțile noi învățate aici vin să îmbogățească metodele de rezolvarea situațiilor existente

în teren. Sînt practici de tip occidental. Dacă în urmă cu cîțiva ani nici nu concepam servicii alternative pentru îngrijirea copiilor, și nu puteam concepe reducerea numărului de copii instituționalizați, astăzi ne convingem încă o dată că locul unui copil este în familie și nu într-o instituție rece, partea pozitivă a lucrurilor trebuie văzută real, așa cum este.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului

Oficiul Înalțului Comisariat pentru Drepturile Copilului. Observații finale ale Comitetului pentru Drepturile Copilului Republica Moldova, 4 octombrie 2002

Deși recunoaște faptul că s-au făcut eforturi pentru diseminarea Convenției ONU cu Privire la Drepturile Copilului, precum și pentru a instrui categoriile profesionale care lucrează cu și pentru copii, Comitetul pentru Drepturile Copilului își exprimă totuși îngrijorarea cu privire la faptul că aceste măsuri nu au fost destul de eficiente.

Principii fundamentale ale Convenției cu privire la Drepturile Copilului

Non-discriminare. Copiii nu trebuie discriminați, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică, sau altă opinie, de naționalitate,, apartenență etnică, sau origine socială, de situație materială, incapacitate fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobîndit al copilului sau al părinților sau reprezentanților legali ai acestuia. (Articolul 2)

Supraviețuire și dezvoltare.

Statele părți ale Convenției vor face tot ce le stă în putință pentru a asigura supraviețuirea și dezvoltarea copilului. (Articolul 6)

Interesul superior al copilului.

În toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala. (Articolul 3)

Participare la luarea deciziilor.

Copilului capabil de discernămint i se asigură dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește. Opiniile copilului vor fi luate în considerare ținîndu-se seama de vîrsta și de gradul său de maturitate. (Articolul 12)